

Rutiner for samarbeid mellom barnehage, helsestasjon og barnevern

Godt forebyggende arbeid, og et helhetlig hjelpe- og behandlingstilbud forutsetter at tjenestene samarbeider godt på tvers. Ansatte trenger oppdatert kunnskap, og kjennskap til hverandres roller og tilbud. Rutiner for Karmøybarnehagenes samarbeid med lokale helsestasjoner og barnevern har som mål å sikre at barn og foresatte får god og tilpasset hjelp, til rett tid. Rutinene gjenspeiles i et felles årshjul, som de ulike partene har forpliktet seg til å følge. Rutinene vil jevnlig evalueres og justeres etter behov.

Samarbeid med helsestasjon

Helsedirektoratets nasjonale retningslinjer:

Sterkt anbefalt:

Helsestasjoner og barnehager har til sammen god kunnskap om barnepopulasjonen og kjennskap til barn i kommunen. Helsestasjonen bør derfor samarbeide med barnehagene i kommunen på systemnivå.

Helsestasjonen kan samarbeide med barnehager på individnivå om barn med behov for ekstra oppfølging. Det er opp til den enkelte kommune å vurdere behov for samarbeid på individnivå.

Overordnet mål for samarbeid mellom helsestasjon og barnehage, er å utveksle kunnskap for å styrke innhold og kvalitet i forebygging og tilrettelegging for barnas beste. Helsestasjon møter de aller fleste barn til kontroller i det første leveåret, og er en god arena for å fange opp barn og familier i risiko, eller som har behov for tilpasning av barnehagetilbudet. Helsestasjon og barnehage kan også i samarbeid bidra til og tidlig identifisere ugunstige forhold for barn, og iverksette tiltak.

1. Tverrfaglig samarbeid - Ansvar: Sektor barnehage

- a. En arbeidsgruppe (AU), med fagansvarlig og leder fra sektor barnehage og helsestasjonene, møtes minst én gang pr semester. Her avtales dato og innhold for deltagelse i styrersamlinger, basert på barnehagenes behov. Utveksling av informasjon om hverandres praksis, og evaluering av samarbeidsrutiner, vil også være viktige tema.
- b. Helsestasjonen inviteres til å delta i tverrfaglig samarbeid ved behov, for å gi innspill i planlegging og utvikling av barnehagenes praksis.
- c. Helsestasjonen deltar i prøveordningen med tidlig tiltaksteam (Tid Til) fra høsten 2019. Her møter også barnevern og PPT sammen med sektor barnehage. TID Til tilbyr konsultasjon når barnehagen har en begynnende bekymring for barns oppvekstvilkår og/eller adferd.

2. Systemnivå i barnehagen - Ansvar: Styrer

- a. Helsestasjonen deltar på felles styrersamling hver høst, med ulike tema om god tilrettelegging for barn og familier. Styrer må sørge for å spre informasjonen i egen barnehage. Styrer gir tilbakemelding på hvordan samarbeidsrutinene fungerer i egen praksis til barnehagesjef.
- b. Styrer inviterer helsesykepleier til barnehagens personalmøter/ foreldremøter for undervisning og samarbeid ved behov.
- c. Styrer har det overordnede ansvaret for at kun nødvendig informasjon utveksles fra barnehage til helsesykepleier i tråd med Barnehageloven, personvernforordningen(GDPR) og lov om arkiv. Barnehagen må ha gode rutiner for at styrer involveres og vurderer informasjonsutveksling, bruk av samtykke og lagring av sensitive personopplysninger.

3. Individnivå i barnehagen - Ansvar: Styrer/pedagogisk leder og helsesykepleier

- a. Helsestasjonen informerer og trykker foresatte om barnehagestart ved 8 måneders besøk på helsestasjonen.
- b. Helsestasjonen ber om foresattes samtykke til å kontakte barnehagen, dersom de vurderer at barnet har behov for tilrettelegging ut over det ordinære tilbudet ved barnehagestart.
- c. Pedagogen vurderer ut fra oppstartsamtalen med foresatte, og tidlige observasjoner, om det er behov for å utveksle informasjon med helsestasjonen, basert på foresattes samtykke.
- d. Barnehagen og helsestasjonen utveksler informasjon og samarbeider rundt observasjon og kartlegginger av barns utvikling, der de vurderer det som nødvendig for best mulig tilrettelegging av barnehagens praksis. Dette må baseres på samtykke fra foresatte.
- e. Helsesykepleier vurderer muligheten til å foreta annengangs observasjon/kartlegging, av barnets utvikling i barnehagen, basert på foresattes samtykke. Helsesykepleier kontakter styrer/pedagogisk leder og avtaler tid.

Samarbeid med barnevernet

Mål for samarbeid mellom barnehage og barnevern er å styrke barnehagens kompetanse om barn som lever i ugunstige forhold, og/eller blir utsatt for rus, vold og overgrep. Samarbeidet skal sikre tidlig intervensjon, og gode rutiner fra bekymring til handling, og videre oppfølging, til barnets beste. Tiltakene som settes i gang, må til sammen gi utsatte barn økt livskvalitet og mestring i hverdagen. Veiledning og støtte av barnas foresatte kan være en viktig del av dette. Felles kunnskapsgrunnlag vil være viktig for målrettet tiltaksbruk.

1. Tverrfaglig samarbeid - Ansvar: Sektor barnehage

- a. En arbeidsgruppe (AU), med leder og fagansvarlig fra sektor barnehage og barnevernet, møtes minst én gang pr semester. Her avtales deltagelse og innhold i styrersamling, basert på barnehagens behov. AU evaluerer og justerer samarbeidsrutinene, for å sikre at de følges opp etter intensjonen.
- b. Sektor barnehage inviterer barnevernet til å delta i tverrfaglige ressursgrupper ved behov, for innspill i planlegging og utvikling av barnehagens praksis for barns beste.
- c. Barnevernet deltar i ekstern veiledning for nyutdanna nytilsatte pedagoger, og informerer om rutiner fra bekymring til handling.
- d. Det prøves ut en ordning med konsultasjonsteam (Tid Til), der barnehagene kan drøfte saker anonymt med barnevernet. Samlingene foregår i barnevernets lokaler, med helsestasjon, PPT og andre aktuelle fagpersoner.

2. Systemnivå i barnehagen - Ansvar: Styrer

- a. Barnevernet deltar på felles styrersamling hver høst, for å holde handlingskompetansen til barnehagene oppdatert. Styrer må sørge for å spre informasjonen i egen barnehage. Styrer gir tilbakemelding på hvordan samarbeidsrutinene fungerer i sin barnehage til barnehagesjef.
- b. Styrer sørger for at barnevernet jevnlig inviteres inn i personalmøter, for å informere om arbeidet fra bekymring til handling og oppfølging. Det er styrers ansvar at personalet kjenner samarbeidsrutinene, og utvikler god handlingskompetanse gjennom barnehagebaserte kompetansehevingstiltak. Handlingsrutiner finnes på kommunens nettsider.

Alle ansatte må være kjent med at de har en selvstendig og personlig plikt til å være oppmerksomme, og melde fra om forhold som kan føre til tiltak fra barnevernstjenesten etter barnehagelovens § 22

Opplysningsplikt til barnevernet. Styrer må også kjenne til barnevernlovens § 6-4 som gjengis i barnehageloven.

- c. Styrer har det overordnede ansvaret for at nødvendig informasjon utveksles med barnevernet. Barnehagen må ha gode rutiner for dokumentasjon, slik at personalet tidlig starter med å loggføre barns utsagn og adferd ved bekymring. Styrer må ha gode rutiner for lagring av sensitive personopplysninger, i tråd med personvernforordningen(GDPR), barnehageloven og lov om arkiv.

3. Individnivå i barnehagen - Ansvar: Pedagogisk leder, barnevern

- a. Pedagogen må fra oppstart være bevisst barns omsorgssituasjon, og invitere foresatte til å gi viktig informasjon om barns oppvekstvilkår. Dersom det kommer frem at barnevernet har tiltak i familien, vurderer pedagogen om det skal bes om samtykke til informasjonsutveksling og samarbeid med barnevernet.
- b. Barnehagen skal informere barnevernet i enkeltsaker, der de har alvorlig bekymring for omsorgssvikt. Barnehagen må ha gode rutiner for at styrer alltid informeres ved bekymringsmelding til barnevernstjenesten, uten at det fører til forsinkelser i hastesaker. Behov for hjelpetiltak må være dokumentert med så utfyllende informasjon som mulig. Det er viktig at personalet vet hva som er viktig og nok informasjon, og øver på å ivareta og følge opp enkeltbarn som antyder/forteller.
- c. Barnevernet gir tilbakemelding til barnehagen etter en bekymringsmelding. Det opprettes trekantsamarbeid med foresatte ved behov, etter barnevernet eller barnehagens initiativ.

Årshjul for samarbeid mellom barnehage, helsestasjon og barnevern

Måned	Hva	Hvorfor	Hvem
Januar/ Februar	Tidlig tiltaksteam	Tidlig innsats	Barnevern/Helsestasjon /PPT/Sektor Bhg
Mars/ April	Tidlig tiltaksteam	Tidlig innsats	Barnevern/Helsestasjon /PPT/Sektor Bhg
Mai/ Juni	Møte AU	Plan, tiltak og evaluering	Sektor bhg/Barnevern/helsest asjon
August	Oppstartsamtaler nye foreldre i barnehagen	Tilrettelegging etter barnets behov	Barnehagene
September	Styrersamling	Økt handlingskompetanse og dialog	Barnevernet/ Helsestasjon
Oktober	Tidlig tiltaks team	Tidlig innsats	Barnevernet/Helsestasj on/PPT/Sektor Bhg
November	Møte AU	Plan, tiltak og evaluering	Sektor bhg/Barnevernet/helse stasjon
Desember	Tidlig tiltaks team	Tidlig innsats	Barnevernet/Helsestasj on/PPT/Bhg

Barnehagesjef har ansvar for at årshjulet blir opprettholdt og evaluert.

13.01.2020
Nina M. Heggland